

Proučavanje radničkog pokreta i djelovanje sindikata u ulozi njegovog javnog zastupnika uključujemo u vezu sa analizom kako se sa promjenom tehnologije mijenjaju karakter i organizacija preduzeća i kako te ukupne promjene socio-tehničkog sistema utiču na radnika. Sociološko proučavanje radne organizacije obuhvata i pitanje apstinencije i njegovih uzroka kao i pitanje fluktuacije radne snage i razloga zašto se to događa. U cjelovitom pristupu proučavanja radne organizacije, ne možemo izostaviti izlaganje o konfliktima i uslovima njihovog javljanja (ugrožavanje potreba i interesa, itd). Rješavanje konfliktnih situacija, koje imaju negativne posledice na funkcionisanje radne organizacije a i na čovjeka, rješavaju se arbitražom, kompromisom ili putem dominacije što je najmanje prihvatljiv način.

Sindikalizam je, u svojim različitim tipologijama, glavna manifestacija radničkog pokreta. Sociološke posledice moderne kapitalističke industrijalizacije najviše su uticaja imale na položaj radništva, pogotovo u prvoj polovini 19 vijeka. Radnička klasa potpuno je postajala svjesna vlastite nezavidne situacije, i tako se počinju ocrtavati težnje koje možemo nazvati *klasna svijest* i radnički pokret.

Taj pokret u svojoj početnoj fazi nije bio revolucionarnog tipa, te je svoje djelovanje gradio na povjerenju u vodeću klasu i u državu. U daljoj fazi svog razvoja taj pokret počinje poprimati nasilni i revolucionarni karakter. Zbog oštreakcije države, ali i razočarenja u revolucionarne parole, u industrijskim zemljama rađa se ideja da će bez prikladne političke snage problemi radničke klase ostati neriješeni. U Engleskoj, u periodu između 1830. i 1890. radnička udruženja dobijaju određena priznanja, što se može smatrati početkom sindikalizma.

Zatim ne postoji više jednoličan *proleterijat*: postoji velik broj grupa i specijalizovanih podgrupa koje jednostavno ne mogu biti u otvorenom klasnom sukobu.

Sociološki razlikujemo tri osnovna tipa sindikata:

Sindikata opozicije: revolucionarnog karaktera, odbacuje postojeći sastav u kome djeluje, podvrgava svoje djelovanje političkoj direktivi. Takav tip sindikata prisutan je u demokratskim zemljama u kojima komunizam nije nikada došao na vlast.

Sindikata učešća ili sudjelovanja: ostvaruje se ondje gdje je radnička klasa došla na vlast. Ostaje podvrgnut političkoj vlasti, ali, s obzirom da je nestao cilj protiv kojega se trebao boriti, glavni mu je zadatak očuvati postignuto. Takav tip sindikata bio je prisutan u zemljama komunističkog režima, pa i kod nas.

Sindikata suparništva: ne odbacuje u globalu sastav u kojem djeluje, ali ne dijeli ni odgovornost. Slobodno osporava sve aspekte koje drži štetnim po interese radnika i demokratskom metodom vrši ulogu takmičara naspram ostalih grupa. Taj tip sindikata može imati različite forme: bilo da djeluje putem ugovora (kao u SAD), bilo vršenjem pritiska na političke stranke (kao u Švedskoj i Njemačkoj), bilo zaštitom radničkih interesa zakonskim putem (kao u Italiji i Francuskoj).

----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE PREUZETI NA SAJTU. -----

www.maturskiradovi.net

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com